

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 214 (9289) Вторник, 1973 чыл, сентябрь 11

1925 чылда
үздүлүштүгөс
Өртөө
2 коп.

Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязының Тыва область комитетиниң пленумунун дугайында ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Дүүн, сентябрь 10-да, Кызылдың Политиктиг чырыдыш-
кын бажынынга СЭКП Тыва обкомунун Х пленуму болуп
эрткен. «Республикага хой ажылын улам ыңай хөгжүдөр
хемчеглер дугайында» чаңгыс чүүл айтырыгны аңаа чугаа-
лашкан.

«Республикага хой ажылын улам ыңай хөгжүдөр хемчег-
лер дугайында» илеткелди СЭКП Тыва обкомунун ийги се-
кретары ш. В. Н. ФИЛИППОВ пленумга кылган.

Чугаалашкан айтырыгның талазы-биле СЭКП Чөөн-Хемчин
райкомунун бирги секретары Ш. Д. КУУЛАР, Улуг-Хем рай-
комунунун даргазы К. А. МАСПЫН-ОЛ, СЭКП Кызыл
хөриомунун бирги секретары В. Б. ДОБРОМЫСЛОВ, СЭКП
Вөүр районунун бирги секретары К. Н. ШУЛУУ, Чөөн-Хем-
чин районунун «Алдан-Маадыр» совхозунун хойжуу, Соци-
алисттик Куш-ажылдың Маадыры Д. Н. Ч. Ооржак, Тыва АССР-
ниң көдөз аңыл-агы министир Т. Т. ЛАСОЛ, Мөңгүн-Тай-
га районунун «Малчын» колхозунда хойжу бригаданың бри-
гадир С. Н. КАРА-ОЛ, СЭКП Ээрин райкомунун бирги се-
кретары А. Ч. МОНГУШ, СЭКП Таңды райкомунун бирги се-
кретары Г. А. ЗАРНЕВИЧ, СЭКП Барыш-Хемчин райкомуну-
нун бирги секретары Ш. П. КУУЛАР, Совхозтарның бүдүрүл-
гө наттыкчыларының начальниги И. Г. ЛАВРИНЕНКО, СЭКП Тес-Хем райкомунун бирги секретары Н. С. БОЙДУ,
«Улуг-Хал» совхозтун директору В. Д. КУРКУТОВ олар са-
нал берген.

Чугаалашкан айтырыгларның талазы-биле болгаш амгы
үеде республиканың партия организацияларының болгаш бүгү
ажылчы чонунун мурнунда тургустунган дарый шийит-
пилерлер ужурулгусуруларын дугайында СЭКП Тыва об-
комунун бирги секретары Г. Ч. ШИРШИН пленумунун түң-
гөндө чугаалаан.

Тывага хой ажылын улам ыңай хөгжүдөргө хөлбаштыр
перспективтиг хемчеглерин айткан тодаргай доктаалды пле-
нум хүлээп алган.

«Шың» солунунун «Куш-
ажылчы алдар тургун болуп
Танды районун «Коммунист
иниминиң хереси» колхозунун
тараа ажаан алымшыкында
ажылдап турар мурнакчы
ажаан турар В. Г. САСТНИ-
КОВКА тураскалган көдүр-
ген.

Владимир Григорьевич
СЛАСТНИКОВ «СКД-5» ком-
байнның башкырычымы.
Ажаан алымшыкыңа өтөздөң
бээр 252 га черин таразын
дорт ажааткан. Хүндө 13,8 га
черин таразын ажаар
оонадаанын хүп бүрдө 24-25
га чери-күссөң турар.
Дүжүт дөш демиселдин
мурнакчыларыңа деңгем-
чер!

хүлээлгени алган, чоокка че-
дир силес ажаап алымшыкы-
ныңа чарыгың келсе-даа,
ам безин 120 тонна таразын
ажаап алган. Таразын таы-
чал кестирин турар комбай-
нелериниң аразында колхоз-
тун мурнакчы механизаторла-
рының бирээзи Николай Се-
менович Морозов мурнап ту-
рар. Ол 700 тонна хүлээл-
генин 300 ажит тонназын
күссөң алган.

Хоочун таразын Фома
Иванович күсүк хову ажыл-
дарын комплекстиг чорудуп
билер. Мал чөмү белеткээр
тускай бригада 2000 тонна
сиген белеткээр планын
оонадаанын 150 тоннага ажыр
күссөң, ону ам-даа улам-
чылашкан.

Тараа кестирилгези-би-
ле бастырылганың аразында
түктөлүшкүн уулг бе, Фо-
ма Иванович?

— Мен болуп көөрүмгө ол
өй-тавында. Амгы үеде бисте
2500 гектар черин таразын
тавычал кестирген, басты-
рылга-биле аразында 1500
гектар-ла бар. Комбайнның
улур болуп сарааттар тускай
авно ки ажаап турар. Бизде
2 МТЗ-50 биле 2 ДТ-75
трактор волюкушалай ажил-
дап турар. Бо хүннерге чедир
360 гектар шөлдүн саванын
сарааттар дооскан.

Ильинанын тараажылары
келер чылдын дүжүдүн амгы-
лаштан магадлай берген
өөрүңүт. Күсүк чер андырыл-
гасы мында чедикшиңинг чо-
руп, бо хүннерге чедир 120
гектар чери белен кылып ал-
ган.

«Тилелге» колхозтун та-
раажылары күсүк хову ажыл-
дарын октябрь 1-ге чедир бү-
рүн доозар сорулганы салган
сорукут ажилдап турарлар.

О. НАМЧИЛАН,
«Шыңның» тускай корр.

Кол агроном-биле беседа

зын чедикшиңинг ажилдап
өтөздөң акти түндөлдөргө
чедиргенин шыйып демгеле-
вес аражок. 18 комбайнны
таразын чедир билкан аа-
йы-биле ол-бо участоктарже
көжүрүп тур бис. Ажыктаа
бо хүн оларын шуптузун ал-
ган, ам Ильинка чоогунда
кызыл-тасче кирип дер тур
бис. Аңаа дүңгө чедир 10
комбайн таразын чытыр кес-
тирил турган, нитири-биле
3372 гектар кызыл-тасты
аңаа бастырган. Оң 2160
гектарын тавычал кестирип
каан белең. Мынганга бүгү
комбайннар бергүн бо участок-
тарже көжүп келер — деп ол
чугалай-дыр.

— Курнөгө тараа дужаа-
ры кайы хире чоруп турарыл,
Фома Иванович?

— Оң темпизин бистер
колдуунда-ла август 28-тен
егелеп шапкынчыда берген
бис. Шунту бо «Шитирит»
чыда ильинкачлар курнө
шыгжамырында 3330 тонна
таразын садар планын оонаа-
далыг. Сентябрь 7-ге чедир
бизин оң 700 ажит тонназын
Кызылдың сайгарыга бааза-
зынга апарып кириген. Сөв-

дун № 1 АТБ-инин 8 авто-
машиназын тургустун чоокка
ажылдап тур бис.

— Тараа кестирилгези-би-
ле бастырылганың аразында
түктөлүшкүн уулг бе, Фо-
ма Иванович?

— Мен болуп көөрүмгө ол
өй-тавында. Амгы үеде бисте
2500 гектар черин таразын
тавычал кестирген, басты-
рылга-биле аразында 1500
гектар-ла бар. Комбайнның
улур болуп сарааттар тускай
авно ки ажаап турар. Бизде
2 МТЗ-50 биле 2 ДТ-75
трактор волюкушалай ажил-
дап турар. Бо хүннерге чедир
360 гектар шөлдүн саванын
сарааттар дооскан.

Ильинанын тараажылары
келер чылдын дүжүдүн амгы-
лаштан магадлай берген
өөрүңүт. Күсүк чер андырыл-
гасы мында чедикшиңинг чо-
руп, бо хүннерге чедир 120
гектар чери белен кылып ал-
ган.

«Тилелге» колхозтун та-
раажылары күсүк хову ажыл-
дарын октябрь 1-ге чедир бү-
рүн доозар сорулганы салган
сорукут ажилдап турарлар.

О. НАМЧИЛАН,
«Шыңның» тускай корр.

ЧУРУНТА: «Нан-Тей» совхозтун мурнакчы комбайнерлери Михаил Булатов би-
ле Иван Шалагин, Михаил Булатов (солгага талазында) сөөлгү беш хонунга соци-
алисттик чарыштың бирги черин ап, 78 гектарның таразын ажаап ап, 91 тонна та-
рааны бастырган. А оң эки Иван Шалагин социалисттик чарышка ийги чери алган.
В. ЧАДАМБАНЫҢ ФОТОЗУ.

Даспыда коммунистер

Бай-Тайга районун «Кара-
Хол» колхозтун Даспыда пар-
тия болуп (удуртукчуу ш. С. Иргит) партияжи-орган-
дастыг болгаш партияжи-пол-
итиктиг ажылды малчынар
ортузунга чогуур деңгээлде
тургустуу демгелеээр херек.
Партия болупде бак-
тап турар бүгү коммунистер
шунту партияжи даалгаша.
Олар малчынар ортузунга
органна-массалыг ажилды
план баугаар чорудуп турар-
лар. Оон амгыда болуптун ху-
ралы ой-шаадыа эртин, аңаа
колхоз бөдүрүлгезинин эржөк
чугула айтырылганын
тусаалайын чоруп турар.
Чоокка болган бир хурага
мал кыштагазынынга бе-
стисилгел дугайында айты-
рыгын чугаалашкан. Даспы
бригаданында шээр малдың
11, бола малдың 4 кодаина-
рының кайааларының сеп-
тегези колдуунда доозулган
дээрзин болуптун хурамыга
демгелеген.

Малга быжык чөм-суурну
тургузар талазы-биле улуг
ажылды бригаданың малчы-
нары чорудуп турар. План
баугаар ол колхозтун 120 то-
на сигенин белеткээр ужуру-
лганы ол. Малчыларын, илаңыя
коммунистерин үлестериг
болгаш башкычык ажил-
нының түңүлүндө 141 то-
на көк суула белеткес-
тиген, ол бола, планын 117
хуу чедиргенин бөдүр.

Бистин бригаданың көк
суулазы эки үгөн. Бис ам
малдын бөдүр чөмпи 38 то-
нады немей белеткестер бо-
зунуусу, бүдүн чартык чы-
дын чөм курлавыр тургус-
туганы ол. Бистин суулазы
ам-даа кестирер, аңаа сиген
база немейир — деп, партия
бөлүгүн удуруткучуу Сен-
денмаа Намчиловна Иргит
улуг бугура-биле медетеп
турар.

Уч бригаданың малчына-
рында Балчын Иргит 32
тонна, Делер Иргит 21 то-
на, Сергей Күкүт 22 тонна,
Александр Иргит 17 тонна
сигенин болгаш көк суулазы
бөттөрү белеткеп алганын
ооналап демгелеээр херек.
С. БЕЛЕК.

Мал чөмүниң белеткели

СИГЕН, СЕНАЖ БОЛГАШ СИЛОС

Ильинаның малынга быжык
чөм-суурну тургузуп амыр
ажыл республиканың ажил-
дарында ам-даа тургусту-
лөп турар. Тыва АССР-ниң
статистика эрелесинин ме-
дизин баугаар алдыр, ре-
спублика сиген белеткээр пла-
нын сентябрь 3-те 53,7 хуу
күссөң. Ону тодаргайлаар-
га мында: нити план
132410 тонна турда, херек
кырында 74071 тонна белет-
кестирген. Эртен чылдың ол-
ла үеде 80540 тонна сиген
белеткестирген турган.

Республика 13400 тонна се-
наж салыр планын 28,9 хуу
күссөң, ам 3879 тонназын
кылып алган. Силос салым-
кымы база-ла оожум темпиз-
лиг чоруп турар. Кукурза
салоузу 163791 тонназын бе-
леткөң.

Мал чөмү белеткестиринин
талазы-биле Бий-Хем, Чөөн-Хем-
чик, Току, Кара-Хем район-
нарың көргүзүп чүгөр. Олар
планын 61,1—77,8 хуу чедир
күссөңкел берген. Ол ра-

йоннарда байдал ыңай тур-
да, чийээ, Овур, Эрен, Тес-
Хем районнар болгаш Кызыл
хорай Совет мал чөмү бе-
леткээр планын 38,4—39,7
хуузу күссөң, улуур оона-
даанын көрүп турар.

Чугула аңыл — сиген бе-
леткелди Чөөн-Хемчик район-
да «Сүт-Хал» совхоз органи-
застиг болгаш бестис темпиз
чорутканын оларын бө-
гүтүп күш-ажылды чедикши-
кени көргүзүп турар. Ол
ажыл-агы 1831 тонна сиген
белеткээр планын. Сүт-хол-
чүдөр херек кырында 2344
тонназын ажаап, планын
128 хуу күссөң. Илганга
нитинин малынга быжык
чөм-суурну белеткээр талазы-
биле республиканың бүгү си-
генчилерине үдүргөн ийги-
лырынга сүт-холчүдөр то-
лоптыг болуп, улуур чедикши-
кени чөмү алганын демгел-
дээр херек. Совхоз 5396 то-
на силос салыр планын. Ам
1874 тонна салдыган.

Мал чөмү белеткээр планын
Кара-Хем районун «Бүрө»

совхозу күссөң. Ол ажил-
агы 938 тонна сиген белет-
кээр планын 950 тонна кы-
лып боттандырган. «Күш-
ажылдың хостуу», «УТКА
25 чылы», «Алдан-Маа-
дыр», «О. Шылаа» совхозтар
сиген белеткээр планын күс-
сөң чокушалай берген.

Мал темпиз белеткелди
Улуг-Хемде «Ак-Тургу», Ил-
поп аттыг, Барыш-Хемчикте
«Дон-Терезин», Таңдыга Тока
аттыг, Кара-Хемде «Кы-
зыл туу», Тес-Хемде
«Тес-Хем» совхозтарда ко-
чут оожум. Сиген кө-
лөр үе эртер чокушалай
бергенде бестис бо ажил-
агыларын удуруткучулары
харыскага чогуу көргүзүп,
планынын күлгө 19—39,8 хуу
чедир күссөң алганын дүвү-
рентиг байдалды боттанды-
п турар.

Ам кол-ла күштү силос са-
лымшыкыңа мооңер, оң
темпизин дүргөлдөргө посес-
тилип турар.

БИСТИН КОРР.

ХҮЛЭЭЛГЕНИ—АМЫДЫРАЛГА

«Бардык совхозтун Би-
жыт-Хал салбарының кол-
лектив ажилдык бүдүрүл-
гө, эки шылары дөш бир дем-

ниг ажилдап, чаңгызы шуп-
тузу, а шуптузу чаңгызы
деди демселең турар. Оң
уламдап олар чүдө со-
лоода, малын бугузу 100
райдонда бестис мурнакчы
ажыл-агыларын бирээзи
болуп келген.

СУТТУ АЛБЕДИРИНГЕ.
Коммунист О. К. Наскыла
удурткан ферма Эдегей шы-
лазында чайлап, саан ол-
бок, семитилге эки болган.
Ам чаа, күсүк оларже шил-
чон, илаңыя Бардык шө-
лдө кукурза хооразында
кадарың эгелес үеде инек-
тин сүтүгү улам-ла көвү-
дөң.

Сүт бүдүрерин көвүдөткөш,
ону күрүңгө садар талазы-
биле алган социалисттик хү-
лээлгенин үлестериг күссөң
турар дөш Бижики-Хал
фермазын СЭКП районунун
болгаш райүүкөсүнүн ший-
чир Кызыл туугун тыска-
сына база таварыла бөөс.

Фермада 180 инекти 14
салым сап турар. Оларын
аразында Иди Оюу, Херек
Кара-Хем, Александр Херек
ышкан ажил-инке чүткүл-
дүт, амыдыралга үлестериг
кижилярин мактаары өөрү-
чү.

МАЛ ЧӨМҮНГӨ. Кызыл
туудуң-лаа сиген үнелг, ону
чөмүр хоолдуг үеде белет-
кээр база ажитыг. Бижики-
гил-халжылар мурнуку чыл-

дарда ышкан, ол айтырык-
ам база улуг кичээлгенин са-
лып турар. Малга чөмүр бе-
леткээр нити бригаданын
аңаа, малын бугузу 100
центнерден кууд эвес сигенин
белеткээр хүлээлгелг.

Салбарда 18 кодан надар-
чылар бар, олардан 15 малчы
хүлээлгенин ажит күссөң,
а чамдыктары белеткөң си-
генин кыштагаларында бестис
бүрүн чедирин алган. Нити-
нин малынга чөм курлавыр
тургузганы дөш амыр органи-
застиг улажын турар.

ХОЙ ТАРЫЛГАЗЫ. Бижики-
Халын үш пунктуу белеткел-
дестис чогуур ойүндө доос-
кан, хой тарылганын чедикши-
кенин чорудуп турар. Бо
чылгын 3800 хойну тарып
планын, а сентябрың эге-
нне чедир 1200 башты та-
раан. Ол талазы-биле техник-
терин шийткен К. Монгуш
хүлээлгенин эки ажилды
демгелеээр күзөңгө.

Хой тарылганын түңүдө
районун оң чедиринде
бөдө бөдү турарын база ай-
тыр херек. Чикээ, салбар-
ышкан эртер чылын усаажы-
дып тараан хонун чүс баш
бүдүрүңгө оонаштыр 86 ху-
рап алдыган. Ол бола ажил-
да бот-харыскаланың бол-
гаш мергезилдин түңүдө бо-
тур.

О. МОНГУШ.

ССРЭ-НИҢ МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛЕЛИНИҢ
ДАРГАЗЫ А. Н. КОСЫГИНИҢ
ЮГОСЛАВИЯНЫҢ СОЦИАЛИСТИК
ФЕДЕРАТИВТИГ РЕСПУБЛИКАЗЫНГА
БААРЫНЫҢ ДУГАЙЫНДА

ЮСФР-ниң Эвилелин Күүсекчи вечаанын Даргазы
Д. Биодичиниң чалаанын суугаар ССРЭ-ниң Министрлер Чө-
вүлелиниң Даргазы А. Н. Косыгин сентябрың ийги чар-
тында Югославияга албаннн найыралдыг аян-чорун кы-
лып баар.

АЛЕКСАНДРА КИВКАЛОНУҢ СЫЛДЫСТАРЫ

РСФСР-ниң алдарыг меха-
низатор «Родникский» сов-
хозтун комбайнери Алекса-
ндра Моисеевна «Сибиря-
гылда» сөөк сылдыс кестүп
келген. Ол дөргө оң хүлээл-
гениниң чартык кезин — се-
мүңдөңгөр тарааны бо кү-
зүн бастырганы ол-дур.

Коммунист А. М. Кивкало-
нуң намырдык дөңдү.
Ол Мировий сууга 1939 чыл-
да төртүңгөн, мында бо хүн-
те чедир турган турар. Чур-
тап эртен чылын он челин
— күш-ажылды стажаыга
хамаарың. Совхозта алап ту-
рары ышкан Шура-биле то-
ларгайлаарга, Александр
Моисеевна-биле ужуражып,
оң дугайында тоңдан дын-
лап, кийи «аңаада-даа
ажыл-инке кезкээ» дөң пе-
расовчу сөстөрүн сактып
күр. А. М. Кивкало ажаан
алымшыкың келгире — ком-
байнга ажилдап, а шөлдөргө
моторлар даамы шөглей бээр.

те — хойжу фермаже чоруп-
тар. Мында оң көргүзүлгө
база-ла дээрлерин бирээзи
бооп турар.

Александр Моисеевна А-
тайың — механизатор херээ-
жөөннүн ортуунда чар-
ыштын бирги черин чы-
лаңаа ээлеп турар. Ол бү-
рүңгү-чылгын 10 муң цент-
нер, а эртер, агаар байдалы
өң берг чылын оон-даа хой
— 15683 центнер тарааны басты-
рган. Ол чедикшиңини
дөш ону Ленин ордени-биле
болган чикк автомашына-
биле шыгжар.

Атайың тараа шөлдөр-
дө амгы үеде үш муң хире
хөргөжөн механизаторлар
ажылдап турар. Олар «хову
корбандары», автомашы-
дары болгаш тракторлары
башкарып турар.

Н. КАРАСЕВ,
СЭТА-ның корр.

БАРНАУЛ.

Б И Р ҮН-БИЛЕ

ЭРЗИН. (Телефон-биле).
ССРЭ-ниң Дээди Совединиң
Эвилелин Советинге Тыва
АССР-ниң Кызылдың № 409
сонгуда округун талазы-
биле депутаттын кандидатын
депшилериниң хурамын бурнуу
кежээ «Коммунистче орук»
колхозтун төвү Нарын суурга
болуп эрткен.

Ээрин райүүкөсүнүн дар-
газы С. С. Садиге сөс берген.
Ам бозур сонгуда дугайында
илеткелди ол кылган, район-
уш ажил-инчилериниң тоску
беш чылдын шийитилгил үш-
кү чылдын планын оонаа-
даларын күссөң дөш шу-
дурга ажилдап турарын чу-
галаан.

ССРЭ-ниң Дээди Совединиң
Эвилелин Советинге Тыва
АССР-ниң Кызылдың № 409
сонгуда округун талазы-
биле депутаттын кандидатыга
СЭКП Тыва обкомунун бирги
секретары эш Г. Ч. Ширшин
депшидер саналды кири-
геш, оң допчу намырдын,
ажыл-чорудуганын чугаа-
лаан.

Колхоз даргазы М. К. Ду-
гер, Нарын шөлөзанын өө-
редилге эрелесини Н. Д. Да-
каа болгаш өскөдөр-даа ол са-
налды бир эи-сепкилди дет-
көң.

ССРЭ-ниң Дээди Совединиң
Эвилелин Советинге депутат-
тын кандидатыга эш Г. Ч.
Ширшин депшидер дугайы-
нда доктаалды хурамын
киригичилери бир үн-биле
хүлээп алган.

С. МОНГАЛ.

ТАРАА АЖААЛДАЗЫНЫҢ ХҮН ДЕМДЕГЛЕЛИ

Дүжүт ажаап алымшыкы-
нын, темпизин дүргөлдөшпөш,
республиканың колхозтары
болгаш совхозтары күрүңгө
тараа дужаалаанын үргүл-
чүлүп турар. Сентябрь 10-нун
медээзи-биле алдыр, респу-
бликада нитиган-биле 18.915
тонна тараа күрүңгө шыгжа-
мырыңе кирген. Ол бола
планын 23,3 хуузу-дур.
1972 чылдың ол үедеде рес-
публика 30.865 тонна тара-
зын дужаалап турган.

Кызыл хорай Совединиң
ажыл-агыларын тараа дужаа-
лаанын темпизин дүргөлдө-
көш, күрүңгө 1890 тонна
тараа садар планын 129,3 хуу
күссөң, оонадаан 554
тонназын ажит урган. Кара-
Хем районун колхозтары
сиген совхозтары 19.920 то-
на тараа садар хүлээлгенин
33,8 хуузу, Бий-Хем район
21,6 хуузу күссөң.

Көзө ажил-агы ажилда-
чыларын Бүгү-эвилел
социалисттик чарыкыга кириш-
кен республиканын совхозта-
рынын тараажылары шап-
чы иштин чорудулганын дүргө-
лдөп турар. 1540 тонна та-
раа садар хүлээлгелг «Кы-
тей» совхоз 1947 тонназы
күрүңгө кирип, планын
126,4 хуу күссөң. «УТКА
25 чылы» совхоз 212
тонна тарааны күрүңгө шыгжа-
мырыңа ургаш, планын 106
хуу күссөң. Кара-Хем рай-
онун «Ленин орук», Бий-
Хем районун «Кызыл тара-
ны», Таңды районун «Ком-
мунистин хереси» колхозтар
тараа ажаап алымшыкыны
ажылдап турар ишчилерин
ортузунга социалисттик чарыш-
тын дөштиг организастиг
киригичилери. Оон түңүлүдө
ол колхозтар күрүңгө тараа
дуулар планынын 59,9—
71,0 хуузу күссөң.

Күрүңгө тараа белеткел-
дин чорудулганын чынык
ажыл-агыларга жоужулап ту-
рар. Күрүңгө тараа садар
планын Улуг-Хем — 14

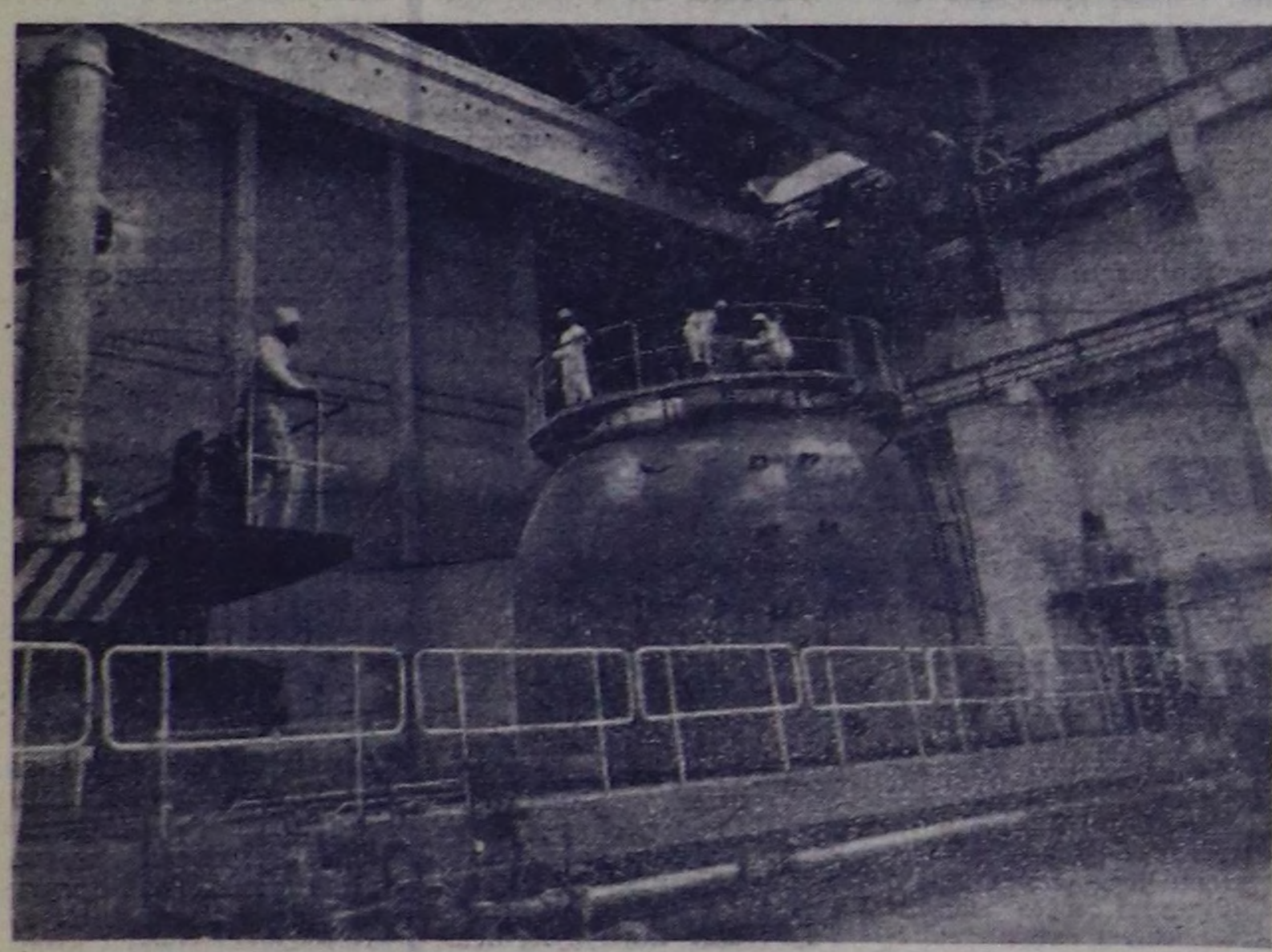
Партийжи амыдырал

бээр сезен харлааны-биле
холбаштыр Александр Вик-
торович Бельшевети СССР-ниң
Дээди Советиниң Президиуму-
пун 1973 чыдаан августун

бээр сөзөн харлааны-биле
холбаштыр Александр Вик-
торович Белишевти ССРЭ-ниң
Дээди Советиниң Президиуму-
нун 1973 чылдың августун
6-да Чарлы-биле Октябрь
Революциязының орден-биле
таннаан.

ЭЛЕВАТОР ТУДУУН ДҮРГЕДЕДИР

1917 чылдың февраль айда авроражылар мычан ол крестинер советтинти турганы Франко-Русь заводуну ачылгачтары-биле алаа оон суургазига кымыл тукуту көдүрүп үндүргөсүр. Оон командадан алаа турган 42 большевиктерин үдөгери эдгергени. Олтайбын чепсетти тура халышкынкын муруну чарымда авроражыларын ортузунга өзүз алаар эдиги турган 1-ги чергени маманын А. В. Белишевни Смоленскка калдырген. Я. М. Свердлов алаа шыкылаа берген. «Они Белишевни ачылгачын болган солдат депутаттарин Петроград Советинин чанында Шерг-революстуг комитет «Аврора» крестисеке делегаттадып чоруткан. 1917 чылдын октябрь 24-те, хүндүкүзүн 12 так 20 минута №1125».

А ол дүне комиссар шыкым дүжүрү каан аз хүрүчүм үтүр-бончу чанынга «Пил» — деп, команда бээр дөш. Петропавловскин меңдэин мапал турган. Хоорай кырынга динимтегеси үтүр-боо чыгымы кымыл гвардйжыгери Орлу шүндүзе камгалача атакка көдүргөн...

... Оон соонда ол үстүр андигилаганга өөрчип, «Ленинград» системизынга

хоочуу бажигнууныг револю-
цу, дайныг болгох күш-
дэмийг ажиллагааны ний-
лэний, а м Охотбай, Револю-
цизмын ордснпери-биле
демогетикт, Ол «Аврора»
бол-а неле бээр, аниматор
мурнууга үргэлж чүве туг-
таалзан чоругу. Кырган да-
лайж хой мьадыр эртс-аа
улзт кырылаан, революция-
ны дорт кыргыжын мур-
нуугуа хевээр чыскаалда түр-
бушаан.

ЧУРУКТА: А. В. БЕЛЫ-
ШЕВ.

жүрүштүк материалдарын унут-
кечээрдиктин баала өөрчөшүгө
планын чакыкч терсдерге
нүктөсүнөн турарын барым-
даалалар кичкөөлөрүн шынар-
чок, буу-аза эрттерин төрү-
күтү бодуулар керек. Бо тара-
рында партиа организациа-
лары өөрчөдөгөнүн хуусаа-
ныа айдын үчтү чыл чедир
уадып болуу.

Экономикикт өөрчөдөгө
ажалды чоптарынын чога-
дыкты икепкейи бадиктер,
күш-ажалды богашт соци-
алистик өвчү-хоректин комму-
нистик боз-биле көөрүнө ки-
лүү бүгүдөн кизииктеп
тулар курулуу. Ажил-агым-
ын итеп туштун арга-биле кө-
жүдөрү, бадүрүлгөн ажи-
кын болууларын бистиң
экономикикт көжүлүдөгөн
көт өөгөдөлөрү ол. СОКП
ТК-нын декабрь (1972 а.)
Пленумунун айтканын чу-
тун экономикалык көжүл-
дөния соруагаларын ханы
тайылкыларды база шингө-
дөй алыры экономикакт өөр-
чөдөгөнүн кол чүтүү болуу
ам-ааа көхөз артар. Эко-
номикикт өөрчөдөгөгө чедип
алган билгилерин практика-
биле холбоарын хандылары,
кичкөөлөрүн амьдардаа
торук, эрөйгө эрттерин чо-
руларын бодууларын чүтүлө.
Владимир Ильич аттыг Мос-
квалин электромеханика за-
воудун бодууларынын богаш-
т семияларын пропаган-
дисттеринин

